

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis) ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน โดยผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลซึ่งใช้กรอบแนวคิดของโดนาเบเดียน (Donabedian, 2003) เป็นแนวทางในการศึกษา และมีหลายวิธีในการรวบรวมข้อมูล (multi-method) เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2551 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2552 มีการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ผู้บริหารโรงพยาบาล จำนวน 2 คน กลุ่มทีมสุขภาพคือพยาบาลที่ให้การดูแลในการบำบัดรักษา ดูแลช่วย การฟื้นฟู การป้องกันการฆ่าตัวตายซ้ำ การส่งต่อและการติดตามในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จำนวน 10 คน ผู้พยายามฆ่าตัวตายจำนวน 10 คน ผู้ดูแลผู้พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 10 คน แกนนำด้านสุขภาพ จำนวน 10 คน

การศึกษานี้ได้ใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์รายบุคคล แบบสัมภาษณ์รายกลุ่ม แบบสังเกต แบบวัดพฤติกรรมการดูแลด้านสุขภาพจิต และแบบประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามการรับรู้การดูแล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลที่ได้มาจัดประเด็นเป็นหมวด เขียนเป็นผังสถานการณ์ นำเสนอผลการศึกษาเป็นรูปตารางประกอบคำบรรยาย และเขียนเป็นผังสถานการณ์

ผลการศึกษาพบว่า

ด้านโครงสร้าง

1. การจัดโครงสร้างด้านองค์กร นโยบาย แผนการดำเนินงาน งบประมาณในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตายที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

- 1.1 มีการจัดโครงสร้างในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตายรวมอยู่ในงานสุขภาพจิต
- 1.2 มีนโยบายการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย
- 1.3 ไม่มีแผนในการพัฒนาบุคลากรในด้านการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย
- 1.4 มีแผนการดำเนินงานการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย รวมกับงานสุขภาพจิตโดยไม่ได้แยกเฉพาะงานการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย
- 1.5 มีงบประมาณ ในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตายรวมอยู่ในงานสุขภาพจิต และเพียงพอ

2. ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ จำนวนอัตรากำลังและความสามารถในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตายในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

- 2.1 อัตรากำลังของบุคลากรในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย ไม่เพียงพอเนื่องจากภาระงานมาก

- 2.2 ทีมสุขภาพบางส่วนขาดทักษะในการให้คำปรึกษาผู้ที่ยายามาตัวตาย

3. วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องมือ สถานที่ ในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

- 3.1 เครื่องมือและอุปกรณ์ มีเพียงพอสำหรับการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย
- 3.2 ยาและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ ในการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตายมีเพียงพอ
- 3.3 มีคู่มือในการปฏิบัติการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย ในงานสุขภาพจิต ส่วนในตึกผู้ป่วยในไม่พบคู่มือในการปฏิบัติการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย
- 3.4 มีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาและการทำกิจกรรมบำบัดที่งานสุขภาพจิตและแผนกผู้ป่วยนอก แต่ห้องที่ใช้บำบัดผู้ที่ยายามาตัวตายพร้อมกับครอบครัวยังไม่มี

ด้านกระบวนการ

กระบวนการดูแลผู้ที่ยายามาตัวตาย ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน

1. มีการปฏิบัติในการคัดกรอง และประเมิน ผู้ที่ยายามาตัวตายที่เข้ารับการรักษาทุกราย

2. มีการบำบัดรักษาผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายทุกราย
 3. มีพยาบาลบางส่วนขาดทักษะในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย
 4. มีระบบการส่งต่อผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายในการดูแลต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ มีหลากหลายวิธี เช่น การนัดเข้าคลินิกคลายเครียดในวันพฤหัสบดีของสัปดาห์ มีการโทรศัพท์ติดตาม มีการติดตามเยี่ยม แต่พบว่าการติดตามเยี่ยมแต่ไม่ครอบคลุม

5. ผู้ดูแลไม่ได้ให้การดูแลด้านกิจวัตรประจำวันของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย
 6. ผู้ดูแลสามารถสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงผู้เคยพยายามฆ่าตัวตายได้
 7. ผู้ดูแลให้การดูแลเรื่องการรับประทานยา และการพบแพทย์ตามนัดได้
 8. ผู้ดูแลได้ให้กำลังใจและปลอบใจผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย
 9. ผู้ดูแล ได้รับความรู้ในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายจากทีมสุขภาพ
 10. การสนับสนุนในการดูแลช่วยเหลือของแกนนำชุมชนในผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มา
 รับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

10.1 มีกลุ่มแกนนำด้านสุขภาพส่วนใหญ่ผ่านการอบรมและมีความรู้ในด้านการดูแล
 ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย

10.2 กลุ่มแกนนำได้ให้การช่วยเหลือผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย ในด้านอารมณ์และจิตใจ
 และขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในกรณีที่เกินความสามารถ

10.3 แกนนำด้านสุขภาพได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมความเข้มแข็งทางใจ ส่วน
 กิจกรรมการขอรับคำปรึกษาของแกนนำจากทีมสุขภาพทางโทรศัพท์ และการรับฟังเรื่องการ
 ป้องกันการฆ่าตัวตายของแกนนำสุขภาพทางสถานีวิทยุ ไม่มีแกนนำผู้ใดเข้าร่วมกิจกรรม

ด้านผลลัพธ์

ผลลัพธ์ของการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระ
 ยุพราชปัว จังหวัดน่าน

1. ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ เกี่ยวกับสาเหตุการพยายามฆ่าตัวตาย
 2. ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายไม่ได้เข้ารับการอบรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางใจ
 3. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย มีผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเพียง
 จำนวน 1 ราย ที่โทรศัพท์เข้ามาขอรับการปรึกษา 2 ครั้ง ส่วนการรับฟังรายการทางสถานีวิทยุไม่ได้
 ร่วมกิจกรรม

4. ด้านการเปลี่ยนแปลงความรู้ หลังได้รับการดูแลและเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ดูแล ผู้ดูแล
 ได้รับความรู้ในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย จากทีมสุขภาพ ส่วนกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ได้เข้าร่วม

5. กลุ่มแกนนำด้านสุขภาพได้มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ หลังเข้าร่วมกิจกรรม การสร้างความเข้มแข็งทางใจ แกนนำด้านสุขภาพสามารถใช้ความรู้ในการดูแลช่วยเหลือผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายได้ แต่มีบางคนยังขาดความมั่นใจ

6. พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

7. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย จากการรับรู้การดูแลของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายอยู่ในระดับดี

8. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว

1.1 ด้านนโยบาย มีนโยบาย และควรมีการแจ้งนโยบายในการดำเนินงานให้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติรับทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติโดยทั่วกัน

1.2 ด้านบุคลากร ควรมีการเพิ่มทีมพยาบาลจิตเวชในให้การดูแล บำบัดรักษา เพราะเป็นการดูแลเชิงลึก และจัดอัตรากำลังของบุคลากรในการดูแลผู้ป่วยที่รับบริการเป็นผู้ป่วยในอย่างเหมาะสม

1.3 ควรมีการพัฒนาศักยภาพทีมพยาบาลในตึกบริการผู้ป่วยในให้มีทักษะในเรื่องการดูแลผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย เพื่อให้สามารถให้การคำปรึกษาและช่วยเหลือผู้ป่วยได้ครอบคลุม

1.4 ควรส่งเสริมให้มีการทบทวนการให้การพยาบาลในรายที่พบปัญหาหารือร่วมกันเป็นทีมสหวิชาชีพ เพื่อแก้ปัญหาผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดทีมและความตระหนักในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน

1.5 ควรมีการจัดทำแนวปฏิบัติเป็นคู่มือให้มีแนวทางเดียวกันในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย ให้มีรับทราบทั่วถึงและการปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

1.6 ควรมีการพัฒนาบุคลากรทีมสุขภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายอย่างต่อเนื่อง ด้านความรู้และทักษะในการให้บริการ รูปแบบ เครื่องมือในการประเมิน การบันทึกรายงานระเบียบรายงาน การคัดกรองผู้ที่มีเสี่ยงต่อการฆ่าตัวซ้ำ ให้ครอบคลุมครบถ้วน มีประสิทธิภาพมีความต่อเนื่อง ให้มีมาตรฐานเดียวกัน

2. ด้านการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว

2.1 ควรมีการจัดระบบในการให้บริการ รูปแบบ เครื่องมือในการประเมิน การบันทึก รายงานระเบียบงาน การคัดกรองผู้ที่มีเสี่ยงต่อการฆ่าตัวซ้ำ ให้ครอบคลุม ครบถ้วน มีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่อง และทีมสุขภาพทุกคนสามารถปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันได้

2.2 ควรมีการเยี่ยมบ้านเพื่อการดูแลต่อเนื่องโดยสหวิชาชีพและเจ้าหน้าที่สถานีนอมนัย แก่นนำด้านสุขภาพ เพื่อให้กำลังใจผู้ดูแลและผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตาย และให้การช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การจัดกิจกรรมให้ความรู้ในผู้พยายามฆ่าตัวตาย ผู้ดูแล แก่นนำด้านสุขภาพ ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

2.4 ควรมีระบบการประสานงานและฟังก์ชันการส่งต่อกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระบบส่งต่อให้เป็นแนวทางเดียวกันและมีการซักซ้อมความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้เกิดการช่วยเหลืออย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุม และสามารถตรวจสอบได้

3. ด้านการพัฒนาด้านผลลัพธ์

ควรให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้ในการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตายให้ชัดเจนครอบคลุมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการดูแลผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตายที่มารับบริการใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว เพื่อเป็นการสร้างระบบการดูแลผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตายที่เป็นมาตรฐานต่อไป

2. ควรศึกษาประสิทธิผลของระบบการดูแลผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตายของ โรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราชปัว เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพของระบบการดูแลผู้ที่ยกยอฆ่าตัวตาย